

ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Коломієць Н.А.

студентка,

Науковий керівник: Радіонова-Водяницька В.О.

асистент,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого

ДИТЯЧА ПРАЦЯ – РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Під поняттям «дитяча праця» зазвичай розуміють як оплачувану, так і неоплачувану роботу та діяльність дітей, що в психологічному, соціальному або моральному планах пов'язана з небезпекою чи заподіянням шкоди. Така праця окрім шкільних занять та домашніх обов'язків змушує навантажувати себе. Звичайно це проблема не тільки для України, вона виникає і на міжнародному рівні.

Для запобігання дитячій праці в Україні діють такі нормативно-правові акти:

1. Конвенція МОП № 138 «Про мінімальний вік прийому на роботу» від 1973 року. Має на меті усунення дитячої праці, встановлює, що мінімальний вік прийому на роботу, не має бути нижчим ніж вік завершення обов'язкової освіти.

2. Конвенція МОП № 182 «Про усунення найгірших форм дитячої праці» від 1999 року. Закликає до вжиття методів щодо усунення нетерпимих форм дитячої праці, включаючи рабство й аналогічну практику, вербування для участі в озброєних конфліктах, заняття проституцією чи будь-якою іншою незаконною діяльністю що шкодить здоров'ю, моральності і безпеці дітей.

3. Кодекс законів про працю України. Передбачає працевлаштування лише з 16 років, за особливих умов з 14 чи 15 років.

4. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 року. Забороняє найгірші форми дитячої праці. А також дублює норми Кодексу законів про Працю.

Звичайно, праця дітей у найгірших її формах, недопустима. Але кожен із нас чи не щодня бачить телевізійну рекламу, популярний серіал, виставу у цирку чи модний показ дитячого одягу, де беруть участь неповнолітні, а іноді й малолітні діти. Нині це все сприймається як норма, та насправді це і є дитяча праця, яка, на жаль, не регламентована нормами трудового законодавства. А отже виникає потреба у захисті прав зовсім юних «працівників».

Зрозуміло, що на даному етапі, доки досконало не працює система контролю за виконанням законодавства щодо праці неповнолітніх, та ще й досі не викорінені найгірші форми дитячої праці, говорити про зміни у законодавстві складно. Але очевидно, що вони необхідні, адже нерідко діти

добровільно бажають бути залученими до праці і не завжди така праця несе загрозу їх розвитку.

Проаналізувавши різні конвенції МОП, ми дійшли до висновку, що вони забороняють лише найгірші форми дитячої праці і чітко встановлюють які форми до них належать. Встановлюючи мінімальний вік прийому на роботу, йдеться про різноманітні сільськогосподарські, промислові, підземні роботи. Немає чітко прописаної заборони дитячої праці у «не найгірших» формах, адже вони просто не прописані.

На нашу думку необхідним було б удосконалення законодавства на національному рівні. Перш за все визначення поняття «творча праця», розробки переліку форм дитячої праці що «не є найгіршими», включення норм, що регулюватимуть такий вид праці саме до трудового законодавства. Адже зараз праця дітей у різноманітних творчих проектах регламентується шляхом укладання цивільно-правових угод з їх батьками чи опікунами, при цьому неможливо гарантувати що дитина бере у них участь добровільно, а кошти, отримані за таку працю будуть витрачені саме на потреби «працівника».

На нашу думку внесені до законодавства зміни мають стосуватися:

а) розробки процедури реалізації дитиною права на працю, яка сприяє її інтелектуальному, культурному та творчому розвитку, чіткого визначення такого виду праці, особливостей укладання угоди з батьками чи опікунами дитини;

б) особливі спрощені умови укладання та розірвання такої угоди, забезпечити гарантований соціальний пакет, складання графіку такої роботи відповідно до інтересів дитини з урахуванням тривалості робочого дня, часу відпочинку, перерви на харчування, тощо;

в) обов'язковий висновок служби у справах дітей, щодо того, чи відповідає така праця інтересам дитини та сприяє її розвитку;

д) обов'язковий висновок лікарської комісії щодо можливостей дитини займатися певним видом діяльності.

Ці зміни мають стосуватися не легалізації дитячої праці як такої в будь-яких її формах, а легалізації права дитини на працю, що окрім доходу розвиватиме її творчі здібності, сприятиме розвитку її особистості. Такі зміни потрібні для того, щоб закріпити права дітей у ситуаціях які є реальними та існують вже сьогодні, унеможливити будь-який примус до праці з боку батьків чи опікунів, але і разом з тим надати дитині право отримувати дохід за те, до чого в неї є хист.